

3037

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Dr. Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mevlüt KARAKAYA
Ankara Milletvekili

Dolar kurundaki artışla birlikte gelen enflasyondan en yoğun şekilde etkilenen sektörlerden biri de tarımdır. Tarımın temel girdilerinde 2017 değerleri ile bugünkü veriler karşılaştırıldığında görülmektedir ki tarımsal üretimin başlıca kalemlerinden olan bitki beslenme ürünleri ve yakıtta yaşanan fiyat artışı üreticiden başlayıp tarımsal üretim zincirinin tüm halkalarını zor durumda bırakmaktadır.

2016 yılında 1,3 milyar dolara yakın gübre ithalatı yapan Türkiye’de en çok ithal edilen gübre çeşitlerinin başında 700 milyon dolar ile azotlu gübreler gelmektedir. Yine bitkisel üretimde en çok kullanılan kimyasal gübrelerin çoğunda da fiyatlar geçtiğimiz yılın iki katı civarına kadar çıkmış durumdadır. 2017’de ton fiyatı ortalama 617 TL olan 21 amonyum sülfat gübresinin güncel fiyatı bin 400 TL civarında seyretmektedir. Aynı şekilde bitkilerin azot ve fosfor ihtiyacını gidermekte kullanılan 20.20.0 gübresinin ton fiyatı da 1 yıl içinde bin TL civarından 2 bin 160TL’ye yükselmiştir.

Görülüyor ki gübre fiyatları son bir yılda yüzde 100’ün üzerinde artış göstermiştir. Bu artışın çok büyük bölümü son iki aylık dönemde olmuştur. Sektörel tahminler ekim ayından önce bir zam daha olacağı yönündedir. Bu fiyat artışının gübre tüketimini düşüreceği ve buna bağlı olarak üretimin düşeceği beklenmektedir.

Elektrik zamları, işçilik maliyeti ve diğer girdiler de hesaba katıldığında girdi fiyatlarındaki artış ile çiftçinin büyük zorluklarla üretip piyasaya sunduğu ürünün fiyatının aynı oranda artmadığı görülmektedir. Girdi fiyatları artarken çiftçinin ürettiği ürünün fiyatı yerinde saymaktadır. Bir örnek vermek gerekirse gübre fiyatı yüzde 100 artarken çiftçinin ürettiği buğdayın fiyatı 2018’de yüzde 11,7 artmıştır.

Anlattıklarımızı devletin büyüme rakamları da doğrulamaktadır. 2017 yılının ikinci çeyreğinde tarımdaki büyüme yüzde 7 iken 2018 yılının aynı döneminde ekonomideki yüzde 5,2 büyümeye karşın tarım yüzde 1,5 küçülmüştür. Bu durum bu ürünlerde ithalata her geçen gün daha fazla bağlı konuma gelmemize sebep olmaktadır.

Gerçekçi bir bakış açısıyla çiftçi ya çok büyük borcun altına girerek gübre ve diğer girdileri alıp üretim yapacak ya da üretim yapmamayı tercih edecektir. İklim değişikliği kuraklık veya başka nedenlerle değil, çiftçi üretim yapmadığı için birçok üründe üretim azalacaktır. Üretimin azalması ürün fiyatlarını artıracak, fiyat artışını önlemek için ithalata mecbur hale gelinecektir. Üretici ithal ürünler karşısında rekabet edemeyecek ve üretimden çekilecektir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

- 1)Gübre fiyatlarındaki keskin artışı durduracak önlemler planlanmakta mıdır?
- 2)Çiftçinin üretime devam etmesi için bir teşvik programınız var mıdır?
- 3)Üretim yapılacak ortamın sağlanması için yapısal reform çalışmalarınız var mıdır?